

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 4.

V Ljubljani, 21. februarija 1889.

Letnik II.

Cesarjeva zahvala.

Ob prezgodnjem grobu cesarjevičevem so žalovali vsi podložni narodi s presvetlim cesarjem, tembolj, ker so se bali, da bi ta silni udarec ne omajal zdravja in srčnosti cesarju samemu. Vendar kakor že poprej v nesrečah, tako se je tudi v tej zanj najhujši nesreči naš vladar pokazal moža, ki prenaša vdan z živo vero v voljo božjo in oprt na ljubezen in vdanost svojih podložnih tudi najhujše nesreče, kakor jih gre prenašati kristijanu. Kaj da je cesar čutil v teh dnevih, to nam najlepše pojasnjuje prelepo pismo, katero je razglasil vsem svojim zvestim podložnim. Prelepo je to pismo, da bi je zamolčali svojim bralcem, zato je tukaj ponatisnemo.

Njega c. in kr. apostolsko Veličanstvo izvolilo je izdati naslednje ročno pismo:

Mojim národom!

Najhujši udarec, ki je mogel zadeti Moje očetovo srce, nenadomestljiva zguba Mojega dragega edinega sina napolnila je Mene, Mojo hišo in Moje zveste narode z največjo žalostjo. Udarjen v globočino svoje duše, uklanjam Svojo glavo ponižno pred božjo previdnostjo, ki je slabi ljudje razumeti ne vemo, in prosim s Svojimi národi Vsemogočnega, naj Meni moč podeli, da ne omagam v vestnem izpolnovanju Svojih vladarskih dolžnosti, ampak da se pogumno, zaupljivo in neprestano trudim za občni blagor in za ohranitev blagonosnega miru, in sicer po istej smeri, ki ostane nespremenjena in nam kaže pot v bodočnost. Bilo Mi je v tolažbo, ko sem videl, da Me v dnevih najbitkejše dušne žalosti obdaja vsigdar neomahljivo srčno sočutje Mojih národov, in da so Mi mnogovrstni in ginljivi znaki tega sočutja dohajali od vseh strani, iz vseh krogov, od blizu in daleč, iz mesta in dežele. Hvaležnega srca občutim, kako vez medsebojne ljubezni in zvestobe, ki veže Mene in Mojo hišo z vsemi národi Mojega cesarstva, v časih največe nesreče le vedno močnejša postaja. Zato me sili notranji čut, da se za vse te izjave ljubeznipolnega sočutja z Našim žalovanjem iz celega srca zahvalim v Svojem imenu, kakor tudi v imenu cesarice in kraljice, Moje preljubljene soproge, in slednjič v imenu Svoje od žalosti potrte sinahe. In ko to globoko občuteno zahvalo izrekam, prosim s svojimi zvestimi národi še Boga za njegovo milostno pomoč, da bi mi vsi skupaj z druženiimi močmi zamogli še za naprej delati za blagor domovine.

Na Dunaju, dne 5. februarija 1889.

Franc Jožef I. m. p.

V odgovoru državnim poslancem je cesar omenjal, da ne more dovolj dopovedati, kaj mu je bila v teh dnevih bridkosti presvetla cesarica Elizabeta, kako ga tolažila, krepila in mu zvesto na strani stala, ter da ne more dovolj zahvaliti Boga, da mu je tako tovarišico dal za življenje; ob enem je izrekel željo, da naj tudi to zvedó vsi njegovi podložni.

Grob se je zagrnil nad mladim dedičem mogočnega avstrijskega cesarstva in dasi nismo razobešali zastav in ne obsipali z vencí njegovega groba, ker vse to pokojnemu pred večnim Sodnikom nič ne pomaga, pač pa smo in bomo tudi še naprej molili za pokojnika, da bi mu bil Bog milostiv sodnik, ter da bi tudi še v prihodnje varoval našo slavno Avstrijo in nje plemenitemu vladarju naklonil še mnogo srečnih let v blagor vseh narodov avstrijskih.

Kaj je novega po svetu?

Pogreb cesarjevičev na Dunaju je bil posebno ginljiv. Ker so zdravniki uradno, t. j. pod prisego izrekli, da smemo misliti, da se je pokojnik usmrtil, ker se mu je zmešalo, zato je cerkev dovolila slovesni cerkveni pogreb. Cesarjevičevo truplo je blagoslovil dunajski kardinal in nadškof in položili so je v cerkev očetov kapucinov. Cesar je proti navadi tudi šel v rakev, tam je še pomolil in se razjokal poslednjikrat poleg trupla svojega nesrečnega sina, poljubil krsto ter se ločil za vselej od svojega ljubljence, cesarica in cesarjevna-vdova Štefanija sta z drugimi dvorniki med tem časom molile v domači kapeli za pokojnika. Tujih vladarjev, razun starišev cesaričinje Štefanije ni bilo pri pogrebu, ker je cesar sam izrekel željo, da se naj pogreb vrši bolj priprosto. — Cesar in cesarica sta sedaj v Budapešti na Ogerskem; tam hočeta nekoliko oddaljena od Dunaja preživeti nekaj dni, da se jima pomiri uža-

ljeno srce. Minister Tisza pa tudi upa, da bo ložej dognal brez posebnih neredov vojaško postavo, ako bo imel cesarja v glavnem mestu Ogerske. — Na *Dunaju* se „združeni kristijani“ prav živahno gibljejo; dan za dnevom imajo shode po velikih dunajskih dvoranah in povsodi jim primanjkuje prostora. Veselo je slišati, kako se ne le duhovni, pač pa tudi učeni doktorji, zdravniki, trgovci in obrtniki potegujejo za krščanska načela, da tirjajo versko šolo, da svetu kažejo brezverce, jude in fraj-mavrarje v pravi luči ter zahtevajo, da naj bo Dunaj zopet krščanski, ne pa judovski. Prosili so tudi nadškofa, naj razpiše molitve za presvetl. cesarja, cesarsko rodovino in za Avstrijo, da bi pri nas zopet v veljavo stopili krščanski zakoni. Slava takim odločnim katoliškim in sploh krščanskim posvetnim učenim možem, ki se ne sramujejo svetu pokazati, da so pogumni in odločni kristijani. Učimo se od

Listek.

Uboga nevesta.

Trije starejši možje so sedeli v gostilnici za mizo in se prav živahno razgovarjali. — „Gospod doktor“, pravi eden izmed kmečkih možakov, „ali ste že slišali, da so danes Podvrharju prodali posestvo?“ — „Ta preklicana zapravljivka, žena njegova, ni jnjala poprej, da je vse v predpasniku iznosila, kar je on z vozom domu privozil; ona je vsega kriva“, huduje se tovariš njegov. — „Ej, kaj boš to pravil, sam je kriv, saj je vedel, ko se je ženil, da ni za nobeno rabo; lepa je res bila, kakor so pravili, toda kaj lepota, če pa družega nič ni, če ni ne denarja in ne delavne roke.“ „Res je, kar praviš“, odgovarja mu drug, „poroke, kjer se gleda samo na tisto prazno ljubezen, ne pa na doto in na pridnost, niso nič vredne, saj imamo dosti zgledov zato!“

„No“, pravi doktor, ki se je smejal modrovanju možakov, „vidva pa zopet vse prehudo sodita. Res je sicer, da denar in pa pridnost veliko pripomoreta

do sreče, toda, če ljubezni ni med možem in ženo, tudi vse to malo pomaga. Najbolje je, če je vse skupaj, toda, ako bi bilo meni voliti, rajši bi imel zlahtno srce in prazne roke, kakor pa polne roke in prazno srce.“

„Da, vi gospod doktor, lahko tako govorite, ker vam bolniki polnijo vaše žepe, vam pač ne bi treba bilo denarja, a ko ste se ženili, gotovo vaša žena ni prišla prazna k hiši.“

„Le počasi prijatelj“, pravi zdravnik, „ali hočete vedeti, koliko je moja žena imela, ko je bila ona nevesta? Poslušajta:“

Bival sem v glavnem mestu kakor novodošli zdravnik. Imel sem obilno dela; koze so hudo razgrajale po mestu. Neki večer pozno jeseni grem po navadi k bolnikom. Ko hočem stopiti v neko hišo, prime me nekdo za suknjo; obrnem se in pred seboj zagledam dečka velega obraza, v ponošeni, a lepo zašiti obleki; jokal je in nič ni mogel govoriti. „No, deček, kaj pa hočeš? Kaj pa ti je, da jokaš“, ga prijazno nagovorim. Moja prijaznost ga je osrečila. „Gospod“, pravi, „moja mama doma so že dolgo zelo bolni in sedaj je še Marica, moja sestra zbolela, da

njih in kažimo se tudi mi svetu kot vnete katoličane. — Brezverski kolovodje zjedinjene *Italije* že okušajo resnico pregovora, da krivično blago nima teka. Koliko bahanja je bilo zadnja leta, da je sedaj Italija mogočna, da je Rim zopet dobil svojo staro slavo, odkar so ga oropali papežu po krivici, toda kaj je nasledek tej bahariji? Delavci od lakote ginejo v Rimu, ker nimajo dela; napravljajo velike nemire, ker nečejo živi v zemljo. 8. t. m. so razgrajali, pobijali in škodo delali po mestnih ulicah; pravijo, da so napravili škode kakih 200.000 gold. Tako se kaznuje narodni napuh, ki ne pozna pravice in ljubezni. Sv. Oče je sicer obsodil tako počenjanje, a je rekel, da tudi drugače ne more biti, ker so ljudje zapustili vero, ki edina zadovoljuje ljudstva na svetu. Skušnja torej zopet uči, da je Rim papeževo mesto, in da gospodar, ki si ga je prilastil po krivici, ne bo ondi našel svoje sreče. — Na *Francoskem* so razmere vedno bolj zmedene;

zadnje dni so zopet ministri odstopili in nič se ne vé, kaj se bo zgodilo; tudi teh neredov so krivi brezverci, ki le sami na-se gledajo, svoje žepe polnijo, za ljudi se pa nič ne menijo, da se državni voz zmeraj bolj nagiba na stran. Vendar pri vsem tem še ne jenjajo zapirati verskih šol in preganjajo še sedaj redovnike iz samostanov in usmiljene sestre iz bolnic. Toda tudi katoličani ne držé rôk križema; lansko leto so nabrali za pregnane redovnike blizo 100.000 gold. v pomoč in od l. 1880, ko so začeli jih preganjati, razdelili so dobrovoljnih darov med pregnane redove blizo en milijon goldinarjev. Če še omenim, da med vsemi narodi največ za sv. Očeta naberejo darov Francozi, jasno je, da je tudi še na Francoskem prav mnogo dobrih katolikov, ki bodo z molitvami in z miloščino svoji nesrečni domovini izprosili od Boga boljših časov. — Drugih posebnih novic, posebno dobrih, zadnje tedne ni bilo po svetu.

Kaj je novega po Slovenskem?

Ljubljana. (Ne pozabite se vpisati v Mohorjevo družbo!) 5. marca se konča nabira udov za Mohorjevo družbo in želeti je, da so zaradi reda že takrat nabrani vsi udje. Treba torej, da vsakdo, ki se za letos še ni vpisal v Mohorjevo družbo, to svojo dolžnost prav kmalu izpolni. — Mohorjeve družbe ni treba še posebej priporočati; ona se priporoča sama s svojimi prelepimi bukvami, ki jih

udom podaja vsako leto, to spričuje tudi 41 tisoč udov, ki so bili vpisani lansko leto. Toda šestero bukev ni še ves dobiček, ki ga človek ima od Mohorjeve družbe. Ta družba je tudi cerkvena bratovščina, obdarovana z odpustki, katerih se udje lahko vdeležujejo, dalje so deležni udje vseh svetih maš, ki se opravljajo v namen te družbe. — Ker nam Mohorjeva družba tudi za letos obeta prav lepe bukve,

ne more več šivati. In zdaj nimamo ne kruha, ne ognja, ne mleka . . .' In kar na glas je začel jokati. 'Kje pa stanujete, pelji me k svoji materi in sestri; jaz jima bom morebiti pomagal, ker sem zdravnik.'

'Gospod, rad bi, da bi šli z menoj, toda . . . toda pri nas je vse tako revno, vi ne boste radi pri nas', jeclja deček.

'No, to bo moja skrb', mu rečem, 'in ko me pripelje pred hišo, dam mu goldinar denarja ter mu naročim, naj nakupi najpotrebnejših reči, sam pa stopim v sobo. Vladala je v sobi res velika revščina. Stara žena je ležala v kotu na trdi postelji, poleg nje na stolu se je naslanjala mlajša, nje hči Marica. Povem jima, da sem zdravnik in kako sem k njima prišel. Videlo se je obema, da sta v zadregi. 'Z menoj, gospod doktor, ne bote mnogo opravili, stara sem in trudna življenja, a rada bi, da bi moja dobra Marica še ozdravela. Bojim se pa, da bo kože dobila, ki zdaj tako hudo razsajajo po mestu.' Ko preiščem bolnice, spoznam, da obeh huda bolezen je — lakota, pomanjkanje. Marica je v dolgi materini bolehnosti neumorno delala noč in dan, a zaslužila ni dovolj,

treba je bilo pohištvo prodajati in zastavljati. Delo noč in dan, skrb in pomanjkanje omagalo je Marico, da je poleg materine postelje čakala smrti zaradi lakote.

'Gospod zdravnik, ako imate kaj usmiljenja z menoj, rešite mojo hčer; ona to zasluži, ker deset let že meni ljubeznjivo streže in svoja mlada leta preživlja pri postelji svoje bolne matere, ona ne sme umreti, saj Bog pravi, da bodo taki otroci, ki stariše ljubijo, dolgo živeli in da jim bo dobro na zemlji.'

'Mati', pravim, 'bodite brez skrbi, hčerka vaša bo kmalu zdrava.' V tem prisope deček domu s polno torbo ter začne vesel izkladati stvari, katere sem mu naročil. Hitro ga zopet pošljem iskat močnega vina, ker za bolnici, posebno za hčer bilo je vino najboljše zdravilo. — 'To morate do jutra vse izprazniti, jutri pa zopet pridem', s temi besedami se poslovim od ubogih ljudi.

In hodil sem k njim nekaj časa vsak dan, kmalu se je obrnilo na bolje; hči se je utrdila in tudi mati je pravila, da se za svoja leta dobro počuti v postelji. Marica, poprej od truda in pomanjkanja upalih bledih lic, oživela je zopet in gledal

med njimi bodo pobožnim Slovencem posebno všeč bukve: „Zivljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa“, zato je upati, da vsi dosedanji udje družbi ostanejo zvesti in da ji pridobé še mnogo novih udov. Bog blagoslavljaljaj Mohorjevo družbo in vse njene ude z obilnim blagoslovom nebeškim!

Kranjsko. — Po borovniški okolici se že več časa klati človek, ki zelo drago prodaja razna semena, tako n. pr. fižolovo zrno po 3 kr., krompirjevo seme po 10 kr. itd. Pravi, da je doma od Črnomlja in da mu semena pošilja iz Amerike brat, ki je tam vrtnar pri veliki grajščini. Skoraj gotovo pa je mož kupil semena kje v Ljubljani in z njimi slepari ljudi. Vrata mu torej pokažite, kamor pride. — V St. Vidu je požarna bramba priredila tombolo; bilo je polno udov in društvenih prijateljev. — Po Dolenjskem silno razsajajo koze: v Leskovcu, na Raki, v Škocijanu je vsaki dan več mrličev, v St. Rupertu bilo jih je eno nedeljo deset; v Leskovcu jih je od novega leta do 10. febr. umrlo, večinoma za kozami, 91. Tudi v zagorski fari so se prikazale vzlasti med otroci; čudno zato, da niso takoj zaprli šole v Toplicah pri Zagorju. — Umrli je dné 7. t. m. po kratki bolezni v Prigoricí pri Dolenjivasi g. Gregor Merher, ves čas ustave prvi svetovalec in devet let župan, bil je veren sin svoje cerkve in svoje domovine, bil je mož, kakoršnih je žal vedno manj. Naj v miru počiva! — Umrli je dné 14. t. m. večletni veliki župan hrenoviške županije g. Anton Lenasi, bil je tudi 40 let ključar v Rakuliku, hrenoviški podružnici ter je mnogo

storil za lepo domačo cerkev. Naj v miru počiva! — Zmrznila je 12. t. m. na potu iz Idrije v Ledine kakih deset korakov od Lovrove hiše 56 let stara mlekarica Marija Podgornik, po domače Bekševka, ki je nosila vsaki dan mleko v Idrijo.

Celje. Celjani si želijo dobre pitne vode. O tej zadevi so se nedavno razgovarjali očetje v mestnem zastopništvu. Tam se je svetovalo, naj bi dobro pitno vodo napeljali kje iz hribov ali pa jo poiskali globoko v zemlji. V nižavah dozraj dobre vode niso zasledili. Blizo Vojnika so jo iskali v globočini 254 baje metrov, v Pirešici pa 227 metrov (?) globoko. Kako kaže po gorah? Dobra bi bila ona pri Pečovniku, odkoder bi morala teči okoli 5 kilometrov daleč v mesto, toda tam je ni dovolj za vse potrebe. Najhitreje bo enkrat menda obveljal nasvet, naj bi vodo dobivali od Vitanja, in ta bi pod zemljo potrebovala daljave za 15 kilometrov. Zvedenci pravijo, da bi vodovod veljal 75.000 gl. Nekdo je tudi svetoval, naj bi se Savinjska ali pa zemeljska voda umetno čistila in tako pripravljala za pijačo. Toda končno besedo glede dobivanja dobre pitne vode odložili so za „boljšo prihodnost“.

Zavrh pri Dobrni. (Sreča v nesreči.) Na sosednjih Brdcah so si vozniki naložili nacepanih drvij. Ko je Blaže pripeljal z voli svoj voz do blizo grada Dóbrnice, mu je na strmini pred Vrhóvnikovim križem popustil zavor. Vsled tega je vsa vozovina zaletela se iz klanca na desno stran v strmi vinograd Gornjákov. Voz se je prevrgel, voznika pa spravil pod sebe. V istem trenutku se je pretrolo oje,

sem, da nje lepa duša prebiva tudi v lepem telesu. Ljubeznipolno, žlahtno srce odsevalo ji je iz nedolžnega, prijaznega obraza.

Kmalu se je družini bolje godilo, s pomočjo prijateljev preskrbel sem jim dela pri bogati gospodi in Marica je pridno delala, da je mater s potrebnim oskrbljevala; nakupila je zopet polagoma hišno in posteljno opravo, preselila se je z materjo v boljše in večje stanovanje ter je bila kmalu znana po mestu kot posebno spretna in umna šivilja.

Večkrat sem še tudi pozneje zahajal v to družino. Neki večer pridem pred hišna vrata, bila so le priprta in iz sobe slišim glasno molitev. Sinko je ravno opravljal na glas svojo večerno molitev in molil med drugim tudi za pokojnega svojega očeta.

„Ravno prav, da pridete gospod doktor“, nagovori me mati vstopivšega v sobo, „nocoj bote z nami vživali vesele in žalostne spomine in nam jih slajšali. Ravno današnji dan je bil zame in za pokojnega moža poročni dan, a dve leti pozneje bil je ravno nocojšnji večer zanj smrtni dan, za nas pa začetek grenkih dni, s katerimi nas je Bog

obiskoval do zadnjega časa, odkar ste nam zopet vi pomagli na noge. Bodite prepričani, gospod doktor, da kakor se pri skupni vsakdanji molitvi spominjamo pokojnega očeta, tako tudi molimo hvaležnih src za svojega plemenitega dobrotnika.“

„Mati“, rečem ženi, „nikar me ne obsipajte s toliko hvalo; storil sem, kar je storiti dolžan vsak človek, ki ima kaj srca do drugih ljudi in ki vé, da je vsak človek tudi revež vstvarjen po božji podobi. — Toda“, pristavim šaljivo, „mati, nikar ne mislite, da sem jaz zastonj vse to storil. Velikrat ste me vprašali, koliko ste mi dolžni za mojo zdravniško skrb in pomoč v vaši dolgi in hudi bolezni. Sami ste rekli, da ni toliko denarja, da bi vi meni mogli plačati mojo dobroto, zato tudi od vas ne terjam denarja, ampak želim, da mi daste svojo blago in pridno hčerko za ženo. Pogosto si mislim, s kako ljubeznijo vam streže v dolgi bolezni vedno vesela in prijazna in tudi jaz bi v potrebi rad imel tako ljubeznjivo in skrbno postrežbo.“

Mati se začudi moji prošnji in reče na to: „Gospod doktor, ako ne potrebujete denarja in ime-

a iz jarma izpadel je klin. To je omogočilo, da sta se vola mogla raziti po vinogradu, eden prost, drugi s telegami. Blaže se je izmed koles pribacal nekoliko na koži opraskan. Ta srečna nesreča se je pripetila popoldne 8. januarija.

Dobrna. Dne 17. febr. sta tukaj zlato poroko obhajala zakonca Srabóčan iz Srabótja pod starim gradom. Pred petdesetimi leti poročil ju je č. g. Miklauzin, župnik. Sedaj sta zakonsko obljubo ponovila vpričo veleč. gospoda dekana Gajšeka. Ljudstva se je v cerkvi zbralo izredno veliko. Izmed onokratnih svatov danes živi še gosp. Miha Rebernik, ta je bil „združba“ prvokrat in seveda tudi zdaj. Leta 1839 je v naši fari pred oltar stopilo osem parov zaróčencev. Od tistih je razven zlatozakonec pri življenju samo še Trnóvšek in Kolárekov. Bodi pristavljeno, da imamo v fari še jeden par, ki je pa že pred nekaterimi leti preživel svojo petdesetletnico. To sta zakonca Osetič.

Koroško. Pri Rogijah pod Dobrašem so delavci z dinamitom razstreljali kamen. Ko se neka skala ni hotela razstreliti, stopi neki delavec bliže in skuša iztrebiti smodnik, toda v tem trenutku pokne nabasani dinamit, odtrga delavcu levo roko in kazalec na pravi roki. Pri takem delu je treba vedno paziti in angelju varhu se priporočati. — Borovski puškarji so nabrali za stroje ali mašine že 61.000 gold. Upati je, da se bo sedaj ondi povzdignilo delo s puškami. — Kakor ljubljanski brezverci, tako se zaganjajo tudi koroški v svojega knezoškofa ter mu očitajo, zakaj da jemlje toliko Čehov v semenišče.

nitnosti, ako poželite blago, zvesto-vdano srce, ki bo za vas bilo in če treba tudi trpelo, vzemite si jo, ako je ona zadovoljna.

„Iz srca rada, če bodo šli tudi mati z menoj“, pravi Marica.

In tako se je zgodilo. Kmalu sva bila poročena in od takrat vam je moje življenje znano, saj sem se naselil v vašem kraju. Le to še pristavim, da bi boljše žene ne mogel želeti ne cesarju in ne nobenemu človeku. Bila je uboga, a v dobrih delih bogata nevesta in je sedaj skrbna, dobra žena.

„Sedaj še le vem“, pristavi eden možakov, „zakaj da reveži tako radi zahajajo k vam in dobivajo poleg zdravil pri gospodu doktorju tudi še juhe in vina pri gospej v kuhinji. Sedaj, ko mi je znana zgodba vajinega življenja, mi je vse to jasno. Kdor sam poskusi revščino, vé, kako se ubogim godí in jim rad pomaga. Bog daj veliko tako srečnih družin!“

„Pa tudi veliko tako poštenih ženinov in nevest“, pristavi drugi in vsi trije izpijejo kozarec na zdravje dobrotljive doktorjeve žene.

Pač za to, ker koroški hujskaleci domačim ljudem spodkoplujejo vero iz srca, da ne marajo za semenišča. — V Celovcu se je naselil novi slovenski advokat dr. Jak. Šegula, ki je bil silno potreben koroškim Slovincem, ki so morali zdaj pri takih doktorjih pomoči iskati, ki niso razumeli nič slovenskega, ter so z njimi govorili po tolmačih. Nemci seveda ne vidijo radi slovenskega advokata v Celovcu, zato so mu že za stanovanje delali zadrege, a dobil je vendar svoje stanovanje v korarski hiši za prvo silo, za pozneje pa mu je zagotovil g. Gorup stanovanje v svoji hiši. Ako bo v smislu „Mir“-ovem pomagal buditi koroške Slovence, gotovo jim bo na veliko korist.

Štajarsko. Liberalni Tirolec gosp. dr. Ausserer je o svojem času kupil graščino pri Sevnici ob Savi. V deželni in v državni zbor so ga poslali „liberalni“ meščani v Mariboru in Ptuju. Poslanec se je s svojimi tovariši sprl, toti so ga dražili celi dve leti; vsled tega je nedavno svojo graščino zamenjal za neko hišo na Dunaji, in ob enem je odložil poslanstvo. — Minolo šolsko leto so v naši deželi plače in podpore učiteljem znašale 1.181.923 gl.; penzije za doslužene učitelje, vdove in sirote pa 121.624 gl., zadnje za 8930 gl. več kakor prejšnje leto. — S kraja je krajnim šolskim svetom postava nakladala dolžnost, da naj kaznuje tiste stariše ali njihove namestovalce, kateri bi za šolo sposobnih otrok ne pošiljali redno v šolo. Naš po svoji večini še liberalni deželni zbor je predlanskim dotično postavo spremenil tako, da sedaj kazni narekuje okrajni šolski svet. Lani je 231 starišev sedelo v zaporu po jeden ali več dni, 776 oseb po jedno ali več ur, 9725 pa jih je bilo denarno kaznovanih v skupnem znesku za 12.980 gl. 70 kr. Do novega leta je kazen plačalo 5305 oseb skupaj 7090 gl. 50 kr. Pisalec teh vrstic se ne bo zmotil, ako na podlagi izkušnje reče, da je med kaznovanimi največ revežev, ki svoje odraslejšje otroke rabijo pri delu doma ali jih pošiljajo v dnino, da kaj zaslužijo za vso družino. Pred dopisnikom leži pismo, s katerim neki črevljar prosi krajnošolskega načelnika, naj bi mu ta šel na roko, da mu gosposka odpusti kazen; piše, da je siromak, da nima nič družega, kakor kar si sproti prisluži, da ima veliko otrok, mora za nje skrbeti, nima kaj prodati, še turšico komaj kupuje, za stanovanje še je dolžen 6 gld. in sam Bog zna, kje bo dobil denar, da bo plačal; tudi šivanja ni, a pri dnini, če se jeden dninar ali težak potrebuje, se jih deset oglasi, in še slabejše bo, ker so vse kože polne ljudi, vse se ženi, a malokdo ima kaj, vsakdo gleda, da si kaj zasluži, ker je vsakdo potreben, končá: „še berač je na boljšem, kakor jaz; on sme vsaj beračiti, jaz pa ne smem, ker sem za delo, ko bi ga le bilo;

rad bi zaslužil, ko bi mogel". Podobno se godi pač gotovo večini kaznovancev, ki čutijo nasledke „liberalne“ dobe. — Cesarsko namestništvo je odredilo, da se orožniki ali žandarji iz Leskovca preselijo v Zavrčje. — V Mahrenbergu so slovenski domoljubi ustanovili posojilnico. — V Buchholzu je posestnik Pongrac na travniku zgubil 40 gl. Dninar Vencelj Lumpe, doma iz Vitanja, je denar našel in zakrival. Za to so mu sedaj v Gradcu prisodili dva meseca

ječe. — Julijana Dvoršak, 26 let stara, doma iz Rošpaha pri Mariboru, se je pripeljala v Gradec in se tam v sobi neke gostilne napila strupa. — Iz Krapja pri Ljutomeru nam piše eden naših naročnikov, kako vneto je ondotni gosp. dekan vabil ljudi, da naj zopet v obilnem številu pristopijo k družbi sv. Mohorja, ter željo izraža, da bi se kmalu število udov Mohorjevih podvojilo.

Cerkev in šola.

Avstrijska cesarica in rimsko vprašanje.

Laški kralj in kraljica laška — piše list „Rafael“ — sta l. 1881 obiskala na Dunaju našega cesarja; upala sta, da jih bo zato naš cesar kmalu obiskal v Rimu. Kmalu potem pa je pisala naša cesarica laški kraljici Marjeti pismo, v katerem pové, zakaj da ne moreta s cesarjem v Rim. Cesarica opomni v tem pismu, da so bili dozdej še vsi kaznovani, ki so se pregrešili zoper pravice in neodvisnost papežev. Omenja tudi Napoleona I. in papeža ter pravi: „Resnica je, da se je papež vrnil v Rim, Napoleon pa je bil na otok Elbo in pozneje na Heleno pregnan. In njegov sin, nesrečni rimski kralj! Ravno na tem mestu, kjer jaz pišem, je umrl. Dne 22. junija 1832 umrl je tukaj v gradu Schoenbrunu v tisti sobi, v kateri je ponosni oče njegov izdal ukaz dne 17. maja l. 1809, po katerem je bil papež odstavljen od posvetne vlade in Napoleon vladar Rimski. Pretresa me vselej, kadar mislim na to. Vem, da se mnogi državniki temu smejejo in pravijo, da je to le tako nanoslo, toda draga moja sestra Marjeta, ta slučaj se je prav žalostno ponavljal zopet v naših časih.

Cesarica se potem spomni, kako se je obnašal Napoleon III. do papeža in kakošen je bil konec njegov in njegove družine ter pravi: Mene strahom navda sama misel, da bi v teh okoliščinah prestopila prag stare, apostolske palače Kvirinalove. Žal mi je, da se svoji sestri kraljici ne morem tam zahvaliti, da me je obiskala, pa jaz tega nisem kriva. Tega so krivi oni, ki svet vladajo po človeških mislih, mi pa ravnamo po svojem materinem čutilu. Želim pa, da bi doživele oni srečni dan, ko se bomo mogli v Rimu objeti vsi: najina moža, medve, naši otroci in bo ob enem nas vse blagoslovil namestnik Kristusov!

Te besede pričajo, da kakor je naš cesar vedno zvesto udan sv. Očetu, tako tudi presvetla naša cesarica, ki torej zasluži čast, da ji je podaril še Pij IX. l. 1855 zlato rožo, znamenje svoje očetovske ljubezni.

Duhovniške premembe v lavantinski škofiji: Č. g. Fr. Simonič gre iz Negove kot kapelan v Zavrčje; č. g. Ig. Rom iz Šentjurja k Novi Cerkvi.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Razpošiljanje svežih (frišnih) rib. Vse sveže ribe, katere hočemo razposlati, naj se preparajo in iztrebijo, drobovje se mora odstraniti, notranje pa dobro očediti. Če prav se ribe sveže odpošljejo, se na dolgem potu v daljne kraje led ne rastaja, in čreva se najprej izpridijo. In to je krivo, da začne riba tako hitro gnjiti. Potem se koščice zrahljajo in ribe postanejo mehke. Na kraju, kjer leži drob, je meso najbolj pokvarjeno, med tem ko ostane del pri repu zdrav in vžiten. To se prepreči, če se ribe iztrebijo, precej ko se vjamejo, ali vsaj predno se odpošljejo. Drobovje je vedno škodljivo in brez prida. Marsikatera riba bi bila izvrstna za rabo, ko bi jo bili pred razpošiljanjem iztrebili. S

tem odvrnilo bi se mnogo tožbâ, da so se ribe med potom pokvarile, ker so trikrat bolj trpežne, če se iztrebljene razpošiljajo. Če naloviš n. pr. postrvij, ter jih precej razparaš, iztrebiš in izpereš, ohranijo se pet do osem dnij dlje kot sicer.

Meso starih krav omečiti. Skrbna gospodinja pripoveduje to-le izkušnjo: Hoteli smo zaklati kravo, staro nič manj kot 19 let! Lepa tolažba za gospodinjjo, da dobi v kuhinjo kot rog trdo, skoraj neužitno meso! Dan poprej, predno smo jo pobili, ukažem ji dati liter jesiha, ker sem nekdaj slišala, da izgubi vsled tega meso stare živine svojo jermenasto žilavost. In kaj se zgodi? V dveh do 2¹/₂ urah izkuhalo se je meso popolno mehko; z jesihom

pripravljeno ni bilo razločiti od mesa kakega tri-letnega živinčeta.

Kako se jabelka dolgo ohranjajo. Francoski sadjarji, ki hočejo svoja jabelka drago prodajati, skušajo je ohraniti do pomladi in poletja. V ta namen ravnajo tako-le z njimi: Pripravijo kak zaboj, še bolje pa kak sod, ter natrosijo na dno 6 centimetrov na debelo navadnega gipsa, kakoršen se rabi za gnojenje. Na ta gips položé enc vrsto jabelk, katere pa poprej zavijó v papir. Med posameznimi sadeži pusté majhen presledek. Na to pride zopet gips, potem jabelka in tako zapored, da je sod poln. Po vrhu se natrese še ena plast (lega) gipsa. — Kadar se jemlje sadje iz soda, treba je paziti, da ostane notri puščeno vedno z gipsom pokrito. Pravijo, da se ohranjajo na ta način jabelka do prihodnjega meseca septembra popolno zdrava, okusna in sočnata.

Čevlje narediti nepremočne. Raztopí se na ognji $\frac{1}{2}$ litra kuhanega lanenega olja, 250 gramov koštrunove masti, 100 gramov čebelnega voska in 60 gramov smole. Ta zmes namaže se topla, pa ne vroča, s kakim čopičem (penzeljnom) ali kako krtačo na dobro osnaženo, suho usnje, tudi na podplate. Največ izdá, če se ravna s čevlji také tedaj, dokler so še novi.

Protí žuljem in obššštnam vsled sedla in komata. Dobro sredstvo zoper take žulje pri konjih je žgana in zdrobljena kava, ki se potrese na rano. Drugod rabijo s prav dobrim vspehom tudi saje iz dimnikov. Saje se prav fino razdrobé ter na debelo natresejo na rano. Že po enkratni ali dvakratni rabi naredi se na rani debela hrasta in v kratkih dneh se popolnoma zaceli. Še drugo zdravilo je tanko razdrobljeno oglje iz sežganega kruha; to pomaga neki tako naglo, da se more pri prehudih ranah konj že v treh dneh zopet osedlati.

Nahod se neki prežene, če se sopejo v sé s kafro napojeni vodni sopari. Dene se v ta namen ena žličica razdrobljene kafe v skledico in ta se napolni z vrelo vodo. Bolni mora potem skozi 10 do 20 minut dihati v sé sopare, ki nastajajo, in že koj po prvi uporabi čuti olajšanje. Po dva ali trikratni rabi se neki nahod odpravi.

Dobro zamazko (kit) za pečt napraviš, če vzameš enake dele ilovice, soli in pepela; vse to pomoči z vodo in dobro pregneti. S tem mazilom zmaži mrzlo peč. Tudi boraks prav posebno pomaga, da ilovica trdneje drži. Ako ga hočeš rabiti za mazilo pri železni peči, vzemi 3 dele ilovice in 1 del boraksa ter oboje dobro pomešaj.

Razne vesti.

(Vodstvo družbe sv. Ciril - Metodove) je imelo 13. febr. svojo sejo; omeniti posebe je, da je judovski list „N. F. Presse“ napadel družbo, češ, da iz Ruskega dobiva podporo, poslali so zoper to obrekovanje popravek, a ker ga list ni objavil, nastopilo bo društvo sodnijsko pot. Tudi je vodstvo razpisalo dve učiteljski službi za Trst, ker se prihodnje leto šola razširi z drugim razredom; sklenili so, da bo zanaprej odborova seja prvo sredo vsakega meseca, če ne bo veljavnega zadržka.

(Ljubljanski mestni očetje) so obravnavali proračun za ljubljansko mesto, ki kaže, da ima mesto toliko izrednih troškov za vodovod, šole, itd., da bo treba zopet davke zvišati. Zdi se, da Ljubljana prehitro in v preveliki meri hoče posnemati v razvoju druga velika mesta, ki se lahko ponašajo, ker imajo obilno dohodkov, kaj pa bo Ljubljančanom pomagala dobra pitna voda, ako pa kruha ne bodo imeli?

(Sevrastvo ekstranemških Celjanov) do slovenščine presega že vse meje. Cesarsko namestništvo je namreč cesarjevo zahvalo, ki je sedaj prilepljena na vsakej občinski hiši, razposlalo tiskano v slovenskem in nemškem jeziku. Mestni urad v Celji je pa slovenske besede odrezal, ter na občinsko hišo in na vogle po ulicah prilepil samo nemško

besedo. Ko je to zarobljenost zvedel cesarski namestnik v Gradci, je po telegrafu zaukazal, da se cesarjeva zahvala mora nemudoma ljudem naznaniti tudi v slovenščini.

(Na Koroškem) je 90 far brez duhovnega pastirja, kapelanov imajo samo 42, a manjka jih še 117. V škofiji je ob novem letu bilo 345.060 katolikov.

(Koliko velja jeden vojak.) Za jednega vojaka v jednom letu potrebujejo na Angleškem 1250 gl., na Ruskem 601 gl., na Francoskem 586 gl., v Belgiji 523 gl., na Prusko-Nemškem 488 gl., na Turškem 461 gl., na Taljanskem 458 gl., na Danskem 440 gl., na Španjskem 388 gl., na Avstro-Ogerskem 360 gl.

(Dober odgovor.) Učitelj bi bil rad malim otrokom dopovedal, da človek s pljučami diha. Zato jih vpraša: „Ali ste že videli, da so pri vas doma prešiča klali?“ „Že, že“, odgovoré otroci. „Ne, kaj po ima prešič v svojem truplu.“ — „Klobase“, oglasi se eden izmed učencev.

(Okoli Radgone) na Štajarskem je onidan cigan prodajal železne vile, tam pravijo tudi „rázsohe“. Pri nekej hiši ga je za nogo zgrabil pes. Prodajalec mu posveti z vilami. Ščenje je odevlilo pod streho.

Iz hiše prišel je neki fant in prodajalec pokregal, rekši, zakaj da je psa udaril z železnim koncem, a ne vsaj z lesenim. Cigan se je odrezal: „Ko bi me pes bil vgriznil z repom, bi mu jaz tudi plačal z drugim delom „rázsoh“.“

Tržne cene v Ljubljani

dné 20. februarija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	—	Špeh povojen, kgr.	—	70
Rež,	4	50	Surovo maslo,	—	85
Ječmen,	4	33	Jajce, jedno	—	2
Oves,	2	83	Mleko, liter	—	8
Ajda,	4	16	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso,	4	33	Telečje	—	48
Koruz,	5	—	Svinjsko	—	48
Krompir,	2	23	Koštrunovo	—	32
Leča,	12	—	Pisaneč	—	50
Grah,	13	—	Golob	—	18
Fižol,	11	—	Seno, 100 kgr.	2	50
Maslo, kgr.	—	90	Slama,	2	32
Mast,	—	68	Drva trda, 4 mtr.	6	25
Špeh svež,	—	52	„ mehka, „	4	20

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

na Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so oljnaté barve v ploščevinastih puščah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (4)

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Loterijske srečke.

Trst	9. februarija:	36,	30,	43,	20,	29.
Ljane	13. februarija:	55,	83,	27,	1,	23.
Gradec	16. februarija:	16,	71,	86,	89,	39.
Dunaj	6. februarija:	24,	4,	35,	31,	26.
Bruno	20. februarija:	77,	37,	34,	9,	44.
Praga	13. februarija:	27,	82,	9,	56,	60.

Izdajatelj: M. Kolar.

☛ Prihodnja številka „DOMOLIUBA“ izide dne 7. marca.

Bolezni želodca.

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kronična driska zdravi se najvpešneje s PICCO-

LIJEVO „ESENCO ZA ŽELODEC“, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar GABRIJEL PICCOLI v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Varstvena znamka.

Dobiva se pa razven pri izdelovatelju lekarju PICCOLI-ju „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju Rizzoli-ju v Rudolfovem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Štajerskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (1)

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živeca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu,
I. nadstropje. (5)

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive, vinske in sadne stiskalnice, mlinci za grozdje in sadje } najnovejša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.

Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji. (10-1)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Odgovorni urednik: A. Kalan.

Tiska „Katoliška Tiskarna“.